

Najnowsze zmiany w zakresie gospodarki odpadami – analiza prawno-ekonomiczna

Anna Żurawiecka, Agata Kocia

STRESZCZENIE

Autorki poruszają tematykę najnowszych zmian w prawie w zakresie zarządzania i segregacji odpadów komunalnych. Temat ten analizują z punktu widzenia skutków prawno-ekonomicznych, jakie mogą one za sobą przynieść. Celem artykułu jest przedstawienie polskiej gospodarki zarządzania odpadami w świetle regulacji prawnych oraz uwarunkowań gospodarczych. W artykule poruszona jest również tematyka wyzwań stojących przed samorządami lokalnymi i przedsiębiorcami, a zatem głównych interesariuszy wprowadzanych zmian. Aby zrealizować postawiony cel badawczy, Autorki wykorzystały przegląd literatury w zakresie prawa ochrony środowiska na poziomie polskim i międzynarodowym oraz wnioski ekonomiczne. Przeprowadzone badanie ujawniło, że wprowadzanie zmian – zwłaszcza złożonych i niejednoznacznych – może prowadzić do pogorszenia ochrony środowiska oraz stawiać wiele wyzwań przed podmiotami niemającymi odpowiednich sił zasobowych do realizacji nałożonych wymagań.

Artykuł został podzielony na pięć części. Pierwsze dwie wprowadzają czytelnika do aktualnego stanu prawnego w zakresie zarządzania odpadami i obowiązków, jakie w związku z tym spoczywają na przedsiębiorcy. Kolejna część porusza tematykę nadchodzących zmian w prawie, które mają dotknąć sposobu segregacji śmieci. Autorki wyjaśniają, na czym nadchodząca zmiana ma polegać oraz kiedy zacznie obowiązywać. Pozostałe dwie części artykułu to analiza ekonomiczna najnowszej zmiany prawa, jak i prezentacja miasta Wrocław, jako przykładu jednostki zarządzającej przejrzyście kosztami związanymi z segregacją śmieci.

Słowa kluczowe: zarządzanie odpadami, segregacja odpadów komunalnych, prawo, ekonomia, przedsiębiorcy

Wprowadzenie

Gospodarka odpadami jest niewątpliwie jednym z priorytetowych zadań, które spoczywają na organach państwa. Prawidłowe zarządzanie odpadami wpływa na ochronę środowiska oraz zdrowie ludzi. Dodatkowo ogranicza negatywne skutki nieprawidłowego użytkowania śmieci i zapewnia efektywność wykorzystywania odpadów przez przedsiębiorstwa i gminy. Prawidłowe zarządzanie odpadami leży w zainteresowaniu wielu organizacji rządowych jak i pozarządowych oraz od kilkadziesiąt lat poruszany jest przez wiele organizacji ponadpaństwowych o zasięgu międzynarodowym. Na poziomie Unii Europejskiej polityka środowiskowa jest praktykowana od lat 70. ubiegłego wieku i została

uregulowana w tytule XX Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹ zatytułowanym „Środowisko”², który porusza m.in. obszar zarządzania odpadami, czystość powietrza oraz gleby, jakość wody i gazy cieplarniane³. Organem, który nadzoruje wykonanie założeń polityki środowiskowej, jest Komisja Europejska. Głównym celem Unii Europejskiej w zakresie gospodarki odpadami jest oddzielenie tempa wzrostu produkowanych odpadów komunalnych od tempa rozwoju gospodarczego w krajach unijnych⁴. Dlatego też wprowadziła ona szereg przepisów, które mają zapewnić prowadzenie równomiernej polityki środowiskowej przez wszystkie kraje członkowskie. Polska, w związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej, przyjęła jej ustawodawstwo i tym samym zobowiązała się do realizowania założeń unijnej polityki środowiskowej.

Polskie ustawodawstwo w zakresie zarządzania odpadami

Polityka środowiskowa w Polsce prowadzona jest przez Ministerstwo Środowiska, na czele którego stoi Minister Środowiska. Odpowiada on przede wszystkim za prawidłowe wykonanie przepisów unijnych, dostosowanie polskich rozwiązań prawnych do prawa unijnego oraz m.in. zapewnia prowadzenie prawidłowej gospodarki odpadami⁵.

Nadrzędnym aktem prawnym w Polsce w zakresie gospodarki śmieciowej jest ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach⁶. Swoim zakresem regulacji dokonała wdrożenia następujących aktów unijnych:

- dyrektywy Rady 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu⁷;
- dyrektywy Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie⁸;
- dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych⁹;
- dyrektywy 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych¹⁰;

¹ Dziennik Urzędowy C 326, 26/10/2012 P. 0001–0390.

² Art. 191–193 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

³ http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/environment.html?root_default=SUM_1_CODED%3D20,SUM_2_CODED%3D2004&locale=pl z dnia 24.02.2017 r.

⁴ Raport Ernst & Young „Kluczowe wyzwania w gospodarce odpadami komunalnymi w krajach UE-11” przygotowany przez A. Gabryś, D. Sudomir.

⁵ <https://www.mos.gov.pl/srodowisko/odpady/z dnia 24.02.2017>.

⁶ Dz.U. z 2013 r. poz. 21.

⁷ Dz.Urz. WE L 54 z 25.02.1978 r., s. 19, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, s. 71.

⁸ Dz.Urz. WE L 181 z 04.07.1986 r., s. 6, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 1, s. 265.

⁹ Dz.Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., s. 40, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 2, s. 26.

¹⁰ Dz.Urz. WE L 365 z 31.12.1994 r., s. 10, z późn. zm.; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 13, s. 349.

- dyrektywy Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT)¹¹;
- dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów¹²;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji¹³;
- dyrektywy 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów¹⁴;
- dyrektywy 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE¹⁵;
- dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG¹⁶;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej nie-które dyrektywy¹⁷;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola)¹⁸;
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE)¹⁹.

Dnia 23 listopada 2016 r. do Rządowego Centrum Legislacji wpłynął projekt o zmianie ustawy o odpadach zaproponowany przez Ministra Środowiska. Został on podyktowany koniecznością dostosowania aktualnej treści ustawy do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej nie-które dyrektywy²⁰.

Zgodnie z art. 1 polskiej ustawy o odpadach reguluje ona środki służące ochronie środowiska, życia i zdrowia ludzi zapobiegające i zmniejszające negatywny wpływ na środowisko oraz zdrowie ludzi, wynikające z wytwarzania odpadów i gospodarowania nimi oraz ograniczające ogólne skutki użytkowania zasobów i poprawiające efektywność takiego

¹¹ Dz.Urz. WE L 243 z 24.09.1996 r., s. 31; Dz.Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 3, s. 75.

¹² Dz.Urz. WE L 182 z 16.07.1999 r., s. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, s. 228.

¹³ Dz.Urz. WE L 269 z 21.10.2000 r., s. 34, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, s. 224.

¹⁴ Dz. Urz. WE L 332 z 28.12.2000 r., s. 91, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 5, s. 353.

¹⁵ Dz.Urz. UE L 102 z 11.04.2006 r., s. 15, z późn. zm.

¹⁶ Dz.Urz. UE L 266 z 26.09.2006 r., s. 1, z późn. zm.

¹⁷ Dz.Urz. UE L 312 z 22.11.2008 r., s. 3.

¹⁸ Dz.Urz. UE L 334 z 17.12.2010 r., s. 17.

¹⁹ Dz.Urz. UE L 197 z 24.07.2012 r., s. 38, z późn. zm.

²⁰ Dz.Urz. UE L 102 z 22.11.2008 r.

użytkowania²¹. Odpadami komunalnymi według jej przepisów są odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zmieszane odpady komunalne pozostają niesegregowanymi odpadami komunalnymi nawet, jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości²². Kwestia zarządzania odpadami komunalnymi została przeniesiona z poziomu państwowego na jednostki gminne na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach²³. Zgodnie z jej art. 1 określa ona:

- zadania gminy oraz obowiązki właścicieli nieruchomości, dotyczące utrzymania czystości i porządku;
- warunki wykonywania działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów;
- warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie uregulowanym w ustawie²⁴.

Przeniesienie obowiązku zarządzania odpadami na poziom samorządowy miało wpłynąć na efektywniejsze prowadzenie polityki w tym zakresie, która będzie bardziej dostosowana do lokalnych warunków. Wpłynęło to także na znaczne obciążenie struktur gminnych pod względem finansowym.

Podstawowe obowiązki przedsiębiorców w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy o odpadach²⁵ za wytwórcę odpadów rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów (pierwotny wytwórca odpadów) oraz każdego, kto przeprowadza wstępną obróbkę, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów; wytwórcą odpadów powstających w wyniku świadczenia usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw jest podmiot, który świadczy usługę, chyba że umowa o świadczenie usługi stanowi inaczej²⁶. Na podstawie art. 22 ustawy o odpadach²⁷ koszty gospodarowania odpadami są ponoszone przez pierwotnego wytwórcę odpadów lub przez obecnego lub poprzedniego posiadacza odpadów.

²¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

²² Art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

²³ Dz.U. z 1996 r. nr 132 poz. 622.

²⁴ Tamże.

²⁵ Dz.U. z 2013 r. poz. 21.

²⁶ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

²⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 21.

W przypadkach określonych w przepisach odrębnych koszty gospodarowania odpadami ponosi także producent produktu lub podmiot wprowadzający produkt na terytorium kraju. Oznacza to, że przedsiębiorcy podlegają przepisom ustawy o odpadach²⁸, a w związku z tym zobowiązani są do wykonania szeregu obowiązków, jakie zostały na nich nałożone w zakresie prawidłowego zarządzania śmieciami komunalnymi.

Analizując przepisy omawianej ustawy²⁹ przedsiębiorca zobowiązany jest do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami³⁰. Decyzje, które dotyczą tego obszaru można sklasyfikować następująco:

- zezwolenie na zbieranie odpadów,
- zezwolenie na przetwarzanie odpadów,
- pozwolenie na wytwarzanie odpadów,
- pozwolenie zintegrowane³¹.

Przedsiębiorca, który wytwarza odpady może zlecić wykonanie obowiązku gospodarowania odpadami wyłącznie podmiotom, które posiadają:

- zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów, lub
- koncesję na podziemne składowanie odpadów, pozwolenie zintegrowane, decyzję zatwierdzającą program gospodarowania odpadami wydobywczymi, zezwolenie na prowadzenie obiektu unieszkodliwiania odpadów wydobywczych lub wpis do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – na podstawie odrębnych przepisów, lub
- wpis do rejestru w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 5 ustawy o odpadach³² – chyba, że działalność taka nie wymaga uzyskania decyzji lub wpisu do rejestru³³.

Przedsiębiorca, który chciałby zająć się zbieraniem odpadów również powinien uzyskać właściwe do tego pozwolenie. Zezwolenie na zbieranie wydaje, w drodze decyzji, organ właściwy odpowiednio ze względu na miejsce zbierania lub przetwarzania odpadów³⁴.

Innym istotnym obowiązkiem każdego przedsiębiorcy jest prowadzenie ilościowej, jak i jakościowej ewidencji³⁵. Ewidencję odpadów prowadzi się z zastosowaniem następujących dokumentów:

1. W przypadku posiadaczy odpadów:
 - a. karty przekazania odpadów,
 - b. karty ewidencji odpadów,
 - c. karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych,
 - d. karty ewidencji zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
 - e. karty ewidencji pojazdów wycofanych z eksploatacji.

²⁸ Tamże.

²⁹ Tamże.

³⁰ Tamże, art. 27.

³¹ H. Teodorowicz, *Gospodarka odpadami w przedsiębiorstwie – praktyczny poradnik*, Warszawa 2013, s. 43.

³² Dz.U. z 2013 r. poz. 21.

³³ Art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

³⁴ Tamże, art. 41 ust. 1–2.

³⁵ Tamże, art. 66 ust. 1.

2. W przypadku sprzedawcy odpadów i pośrednika w obrocie odpadami, niebędących posiadaczami odpadów – karty ewidencji odpadów niebezpiecznych³⁶.

Powyższe dokumenty ewidencji odpadów muszą zawierać takie informacje jak imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów oraz adres zamieszkania lub siedziby; miejsce przeznaczenia odpadów – w przypadku wytwórcy odpadów; sposoby gospodarowania odpadami, a także dane o ich pochodzeniu – w przypadku posiadacza odpadów prowadzącego przetwarzanie odpadów; miejsce pochodzenia odpadów oraz odpowiednio miejsce przeznaczenia, częstotliwość zbierania odpadów, sposób transportu oraz przewidywaną metodę przetwarzania odpadów³⁷.

Niektórzy przedsiębiorcy zostali zobowiązani do prowadzenia „karty ewidencji komunalnych osadów ściekowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego czy też pojazdów wycofanych z eksploatacji”³⁸.

Istnieje możliwość prowadzenia także uproszczonej ewidencji odpadów przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Warunki, które muszą być spełnione są następujące:

1. Ewidencję uproszczoną mogą prowadzić podmioty, które:
 - a. wytwarzają odpady niebezpieczne w ilości do 100 kilogramów rocznie,
 - b. wytwarzają odpady inne niż niebezpieczne, niebędące odpadami komunalnymi, w ilości do 5 ton rocznie;
2. Transportujący odpady wykonuje wyłącznie usługę transportu odpadów;
3. Władający powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe są stosowane w celach, o których mowa w art. 96 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o odpadach³⁹.

Zgodnie z art. 72 ustawy o odpadach⁴⁰ przedsiębiorca, który jest posiadaczem odpadów jest zobowiązany do przechowywania dokumentów ewidencji odpadów przez okres 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym sporządzono te dokumenty. Dodatkowo musi udostępnić dokumenty ewidencji odpadów na każdorazowe żądanie organów uprawnionych do przeprowadzania kontroli⁴¹.

Kolejnym obowiązkiem, jaki ustawa o odpadach⁴² nakłada na przedsiębiorców, to składanie sprawozdań. Jednym z nich jest roczne sprawozdanie o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi⁴³ czy roczne sprawozdanie o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami⁴⁴. Dodatkowo, zgodnie z art. 74a ustawy

³⁶ Tamże, art. 67 ust. 1.

³⁷ Tamże, art. 67 ust. 3.

³⁸ R. Folga, *Gospodarowanie odpadami – jakie są podstawowe obowiązki firm?* [w:] [www.prawo.money.pl](http://prawo.money.pl) z dnia 26.02.2017 r. [<http://prawo.money.pl/aktualnosci/okiem-eksperta/arttykul/gospodarowanie;odpadami;-jakie;sa;podstawowe;obowiazki;firm,199,0,1323207.html>].

³⁹ Art. 71 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

⁴⁰ Dz.U. z 2013 r. poz. 21.

⁴¹ Art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

⁴² Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

⁴³ Tamże, art. 73.

⁴⁴ Tamże, art. 75.

o odpadach⁴⁵, organizacja odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest obowiązana do sporządzania rocznego sprawozdania o:

- wprowadzających sprzęt, z którymi organizacja zawarła umowy zawierający firmy przedsiębiorców oraz oznaczenia ich siedzib i numery rejestrowe;
- masie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zebranego, poddanego przetwarzaniu, odzyskowi, w tym recyklingowi oraz unieszkodliwianiu;
- osiągniętych poziomach zbierania, odzysku oraz przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
- przeprowadzonych przez nią publicznych kampaniach edukacyjnych wraz ze wskazaniem wysokości środków przeznaczonych na ten cel.

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą są zobowiązane do sporządzenia wskazanych sprawozdań w terminie do dnia 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy marszałkowi województwa właściwemu ze względu na:

- siedzibę lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy – w przypadku sprawozdania o produktach, opakowaniach i o gospodarowaniu odpadami z nich powstającymi oraz sprawozdania o przeprowadzonych publicznych kampaniach edukacyjnych; w przypadku braku siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwy miejscowo jest Marszałek Województwa Mazowieckiego;
- miejsce wytwarzania, zbierania lub przetwarzania odpadów – w przypadku sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami⁴⁶.

Dodatkowo ustawa o odpadach nakłada szczególne obowiązki na przedsiębiorstwa produkujące, importujące oraz eksportujące „opakowania, produkty w opakowaniach czy wprowadzających samochody, sprzęt elektroniczny, baterie lub akumulatory. Muszą oni sporządzać dodatkowe roczne sprawozdania dotyczące zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów”⁴⁷.

Najważniejsze zmiany w przepisach dotyczące gospodarki odpadami

Jedną z istotniejszych zmian w zakresie zarządzania śmieciami było ogłoszenie w styczniu 2017 r. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów⁴⁸. Dlaczego była to tak istotna zmiana? Ponieważ zmodyfikowała ona zasadniczo proces segregacji odpadów, który nastąpił w dniu 1 lipca 2017 r. Dotychczas kwestie te były zarządzane przez poszczególne samorządy, które miały swobodę w zakresie sposobu jak segregacja ma wyglądać u nich

⁴⁵ Dz.U. z 2013 r. poz. 21.

⁴⁶ Art. 76 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

⁴⁷ R. Folga, *Gospodarowanie odpadami – jakie są podstawowe obowiązki firm?* [w:] [www.prawo.money.pl](http://prawo.money.pl) z dnia 26.02.2017 r. [<http://prawo.money.pl/aktualnosci/okiem-eksperta/arttykul/gospodarowanie;odpadami;jakie;sa;podstawowe;obowiazki;firm,199,0,1323207.html>].

⁴⁸ Dz.U. z 2017 r. Nr 0, poz. 19.

w terenie. Spowodowało to, że między nawet sąsiadującymi jednostkami samorządowymi istniały różnice dotyczące podziału frakcji czy liczby i kolorów pojemników, które były używane do tego zadania. Po zmianach zarządzanie odpadami zostało ujednoczone dla całego kraju⁴⁹. Harmonizacja ta miała na celu uproszczenie systemu w skali kraju, przy jednoczesnym założeniu, że efekt może zostać osiągnięty wyłącznie wtedy, gdy finansowanie jest także zarządzane centralnie. W przeciwnym razie koszty centralnych decyzji są ponoszone przed samorządy, którym często jest trudno sprostać stawianym wymaganiom.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów⁵⁰ selektywnie zbiera się papier, szkło, metale, tworzywa sztuczne oraz odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów.

Jak wskazał Minister Środowiska w przedmiotowym akcie prawnym⁵¹ do pojemnika w kolorze niebieskim mają trafić materiały papierowe. Powinien on zostać także prawidłowo opisany sformułowaniem „Papier”. Materiały, które powinny tu trafić to: odpady z papieru, w tym tektury czy odpady opakowaniowe z papieru i z tektury⁵². W pojemniku zielonym oznaczonym napisem „Szkło” powinny się znaleźć odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła. Dodatkowo, jeśli ten rodzaj odpadów zbiera się w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe – bezbarwne powinny być wrzucane do pojemnika w kolorze białym oznaczonym napisem „Szkło bezbarwne”, natomiast szkło kolorowe do pojemnika zielonego opisanego jako „Szkło kolorowe”⁵³. Metale jak i tworzywa sztuczne powinny trafić natomiast do pojemnika w kolorze żółtym z napisem „Metale i tworzywa sztuczne”. Mieszkańcy, jak i przedsiębiorcy, powinni wyrzucać tu takie odpady jak: metale, opakowania z metalu, śmieci z tworzyw sztucznych, jak i odpady opakowaniowe wielomateriałowe⁵⁴. Odpady podlegające biodegradacji powinny natomiast trafić do pojemnika w kolorze brązowym opisanym jako „Bio”⁵⁵. System ten stworzył zatem konieczność przystosowania pojemników zbierających odpady komunalne – zamówienia odpowiedniej liczby prawidłowo oznakowanych pojemników i rozmieszczenia ich w wyznaczonych miejscach. W niektórych przypadkach wymagało to powiększenia powierzchni zbierania odpadów, gdyż przepisy wymagały większej liczby pojemników niż dotychczas.

Dnia 6 września 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw⁵⁶. Wprowadziła ona szereg nowych warunków wpływających na efektywne zarządzanie odpadami. Przede wszystkim od stycznia 2020 r. ewidencja odpadów, rejestr podmiotów wprowadzających produkty, produkty w opakowaniach i gospodarujących odpadami, jak i sprawozdawczość

⁴⁹ 1 lipca 2017 r. – nowe zasady segregacji śmieci [w:] www.deccoria.pl [<http://deccoria.pl/warto-zobaczyc/-warto-zobaczyc-artykuly-1-lipca-2017-nowe-zasady-segregacji-smieci-5,2396.html> z dnia 28.02.2017].

⁵⁰ Dz.U. z 2017 r. Nr 0, poz. 19.

⁵¹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz.U. z 2017 r., Nr 0, poz. 19).

⁵² Tamże, § 4 ust. 1.

⁵³ Tamże, § 4 ust. 2–3.

⁵⁴ Tamże, § 4 ust. 4.

⁵⁵ Tamże, § 4 ust. 5.

⁵⁶ Dz.U. z 2019 r., poz. 1579.

będzie odbywała się elektronicznie poprzez indywidualne konto w systemie „Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami”. Stanowi to odejście od „papierowej administracji” a zwrócenie się ku uproszczeniom i płynniejszemu obiegowi dokumentacji⁵⁷.

Dodatkowo, nowelizacja ta doprecyzowuje dane identyfikujące, dotyczące osób fizycznych, których gromadzenie musi być zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO)⁵⁸.

Analiza ekonomiczna zmian ustawy o odpadach

Zmiany w gospodarce zarządzania odpadami były konieczne ze względu na zwiększającą się ilość odpadów, jak i wiele nielegalnych miejsc składowania odpadów. Według danych GUS w 2015 r. na terenie całej Polski zebrano 10,8 mln ton odpadów komunalnych, co stanowiło wzrost o 5,2% w stosunku do 2014 r.⁵⁹ z tym, że najwięcej odpadów zanotowano w województwach dolnośląskim (340 kg), zachodniopomorskim (337 kg), śląskim (332 kg) i lubuskim (328 kg). Liczba wysypisk kontrolowanych wynosiła 347 i była ponad pięciokrotnie niższa niż liczba niekontrolowanych wysypisk na koniec 2015 r. Tak zwane dzikie wysypiska odpadów były największym problemem w regionach centralnych i południowym⁶⁰. A zatem wprowadzenie nowelizacji przepisów, a w tym segregacji odpadów i odzysku materiałów wydawało się koniecznością.

Poprzednia ustawa śmieciowa⁶¹ wprowadzając konieczność segregacji odpadów wzbudziła szereg kontrowersji, przede wszystkim ze strony płatników. Konieczność segregacji odpadów podyktowana względami ochrony środowiska była i jest niezrozumiała dla większości społeczeństwa.

Z ekonomicznego punktu widzenia segregacja odpadów wymagała poczynienia sporych nakładów przez osoby segregujące odpady w postaci zakupu różnorodnych pojemników przeznaczonych do segregacji oraz wygospodarowania odpowiedniego miejsca do gromadzenia odpadów w czasie między wyrzuceniem a odbiorem. W niektórych przypadkach wiązało się to również z większym zużyciem wody i energii, gdyż osoby przechowujące odpady w domu lub mieszkaniu myły je w celu utrzymania czystości w pomieszczeniach mieszkalnych. Choć z punktu widzenia ustawodawcy koszty te mogą wydawać się znikome, dla osób posiadających niskie zarobki, zamieszkujących mniejsze miasta i wsie, koszty

⁵⁷ Informacja ws. ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, [https://www.prezydent.pl z dnia 22.09.2019 r.].

⁵⁸ EurolexL 119/1.

⁵⁹ Główny Urząd Statystyczny, Sprawozdanie o wywozie i przetwarzaniu odpadów komunalnych (M-09).

⁶⁰ Główny Urząd Statystyczny, Sprawozdanie o wywozie i przetwarzaniu odpadów komunalnych (M-09).

⁶¹ Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. nr 0 poz. 122).

te obniżały bieżącą konsumpcję. Poszczególne gminy, starając się zniwelować tenże efekt, wprowadziły odmienne opłaty dla domostw segregujących odpady i tych niesegregujących. Cena wywozu śmieci dla domostw segregujących śmieci powinna być na tyle niska, aby zneutralizować zwiększone koszty związane z segregacją śmieci. A zatem:

$$P_s + C_s \leq P_0$$

gdzie:

P_s – cena za odbiór segregowanych śmieci

C_s – koszty ponoszone przez domostwo w związku z segregacją śmieci

P_0 – cena za odbiór niesegregowanych śmieci

O ile równanie to nie było zachowane skłaniało ono do niesegregowania śmieci, ponieważ z punktu widzenia osób segregujących śmieci koszty segregowania przewyższały cenę płaconą bez segregacji śmieci. Jednakże nie można zapominać o czynniku psychologicznym, który można potraktować jako dodatkowy koszt związany z segregacją śmieci. Dla większości osób segregacja była (i jest) dodatkowym, co więcej nieprzyjemnym obowiązkiem, którego woleliby nie wykonywać zwłaszcza w sytuacji braku wymiernych korzyści finansowych. A zatem po przekształceniu modelu możemy przedstawić go jako:

$$P_s + C_s + s \leq P_0$$

gdzie:

s – wycena psychologicznego obowiązku segregacji śmieci

Z segregacji śmieci wynikają też pozytywne czynniki zewnętrzne, to znaczy czystsze środowisko dla wszystkich. Jednakże czynnik ten nie oddziałuje na wszystkich w jednakowy sposób. Czystsze środowiska nie widać, a efekt dodatni jest oddalony znacznie w czasie. Korzyści związane z czystym środowiskiem to przede wszystkim zdrowsze społeczeństwo, jednakże zmniejszenie kosztów ochrony zdrowia jest trudnym argumentem za segregacją śmieci, gdyż większość osób ponosi równomierny koszt w postaci składki NFZ. Nie można zatem użyć tego argumentu za segregacją śmieci, gdyż czystsze środowisko w żaden sposób nie przełoży się na zmniejszenie kosztów ochrony zdrowia w obecnym systemie ochrony zdrowotnej. Argument ten w niewielkim stopniu może wyłączać do osób, które wykupują dodatkowe ubezpieczenie zdrowotne lub mają proekologiczną postawę życiową. A zatem zmiana systemu wprowadzającego wymóg segregacji wydaje się niezbędna, jeżeli celem nadrzędnym jest ochrona środowiska.

Ustawa śmieciowa⁶² uzależniała wielkość opłat od różnych czynników m.in.:

- od liczby osób zamieszkujących bądź zameldowanych w nieruchomości,
- od metrażu nieruchomości,
- ilości zużytej wody.

Niektóre z tych czynników, jak np. liczba osób zamieszkujących daną nieruchomość mogła prowadzić do niejednorodnej interpretacji stanu „zamieszkania”. W przypadku dużej migracji z gmin wiejskich i małych miast do większych, wiele osób sporadycznie przebywa w swoich rodzinnych stronach, a zatem nie korzysta z bieżącego wywozu odpadów. Jednakże ceny

⁶² Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

wywozu odpadów w mniejszych miejscowościach i gminach są niższe w związku z niższym kosztem utrzymaniu wysypisk śmieci, a zatem osoby te z finansowego punktu widzenia były bardziej skłonne do zarejestrowania się do wywozu śmieci w miejscu swojego pierwotnego zamieszkania, aniżeli w miejscu bieżącego zamieszkania. Nie można również wykluczyć podwójnego ujęcia danej osoby, kiedy to jedna gmina przyjmowała miejsce zameldowania jako wyznacznik mieszkańca, a druga faktyczne zamieszkanie. Parametry takie jak powierzchnia nieruchomości czy ilość zużytej wody mają niewątpliwie walor obiektywności pomiaru, choć w dużo mniejszym stopniu są związane z ilością wygenerowanych do wywozu odpadów.

Gminy i miasta miały dowolność w ustalaniu opłat za wywóz śmieci, z tym że kalkulacja ta była uzależniona od cen wywozu odpadów podawanych przez firmy zajmujące się odpadami nieczystości. Rolą gmin i miast było zatem pośredniczenie w dostarczaniu tych usług swoim mieszkańcom, z jednej strony minimalizując cenę dla mieszkańców, przy jednoczesnym zapewnieniu opłacalności usług. Ponieważ różne podmioty terytorialne posiadały względną autonomię w kształtowaniu cen, możemy mówić o decentralizacji systemu wywozu odpadów komunalnych. Jest wiele korzyści ekonomicznych wynikających z decentralizacji, w tym przypadku możemy mówić przede wszystkim o wzmożonej konkurencji pomiędzy firmami dostarczającymi usługi. Konkurencja ta powodowała chęć zakontraktowania jak największej liczby gmin i miast w celu zwiększenia portfela klientów, nawet w przypadku, gdy jakość oferowanych usług nie spełniała wymogów końcowych odbiorców. Gmina i miasto – z jednej strony miały służyć swoim mieszkańcom, ogólnie negatywnie nastawionym do segregacji odpadów, a z drugiej – zakontraktować usługi po cenach oczekiwanych przez mieszkańców. To trudne zadanie wymagało wprowadzenia czynników zachęcających do segregacji – co obniża łączne koszty odbioru odpadów, a z drugiej – podwyższenia cen za wywóz odpadów niesegregowanych. Wynika to z możliwości odsprzedaży odpadów segregowanych, czego nie można zastosować do opadów mieszanych. W przypadku niektórych miast mógł zrodzić się zarzut, iż działają one bardziej na rzecz firm odbierających odpady – zawyżając koszty wywozu odpadów, zamiast działać na rzecz klientów – próbując wynegocjować jak najniższe ceny.

Warto wspomnieć, że głównym celem ustawy o odpadach⁶³ była ochrona środowiska poprzez likwidację bezprawnych wysypisk śmieci. Jak zostało omówione wcześniej, aby wymóg ten był spełniony, ceny za odbiór segregowanych odpadów komunalnych powinny być na tyle niskie, aby zachęcić mieszkańców do segregacji śmieci mimo ponoszenia dodatkowych kosztów i niedogodności. Jednakże, aby zlikwidować bezprawne wysypiska śmieci, system odbioru odpadów powinien nie tylko zachęcać do pozbywania się odpadów legalnie, ale również penalizować osoby nieprzestrzegające przepisów.

Do tej pory skoncentrowano się na bezpośrednich kosztach i korzyściach związanych z wywozem nieczystości komunalnych. Jednakże kwestia ta jest bezpośrednio związana z systemem opakowań, w których dostarczane są produkty do mieszkańców-konsumentów. Opakowanie jest formą komunikacji firmy sprzedającej dany produkt i klientem. Oprócz przekazywania informacji o danym produkcie, ma również za zadanie przyciągnąć uwagę

⁶³ Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21).

klienta do produktu i stworzyć jego wizerunek, który klient łatwo zapamięta. A zatem opakowania są często wykonywane w sposób zwiększający ilość odpadów, nieekonomicznie z punktu widzenia efektywności gospodarki zarządzania odpadami komunalnymi. Klienci są pasywnymi odbiorcami niemającymi wpływu na sposób opakowania produktów, a muszą ponosić koszty utylizacji tych odpadów. A zatem, różnorodne środowiska ekologiczne zwracają uwagę, iż polityka państwa w zakresie segregacji odpadów komunalnych powinna brać pod uwagę ekonomiczność i ekologiczność opakowywania produktów przez sprzedających, a nie narzucać segregację odpadów klientom.

Przykład miasta zarządzającego odpadami komunalnymi

Zmiany w ustawie z 2016 r.⁶⁴ wprowadzające różnorodność stawek za odbiór odpadów, nie spełniły swojej ekologicznej roli. Niestety brak jest jednolitych danych dla kraju, ale różnorodne organizacje ekologiczne alarmują, że w wyniku wprowadzenia ustawy liczba nielegalnych wysypisk śmieci nie zmniejszyła się. Ponadto, akt ten również nie spełniła swojej roli w odniesieniu do segregacji śmieci, gdyż przeważająca część mieszkańców w różnych gminach i miastach, po początkowych deklaracjach o zamiarze segregowania odpadów, zrezygnowała z segregacji, przede wszystkim ze względu na brak korzyści kosztowych. Również w tym względzie trudno znaleźć dane odnoszące się do segregacji odpadów komunalnych. Można zacytować dane z badania na rzecz marki Beckers, które zostało przeprowadzone przez TNS Polska metodą omnibus na reprezentatywnej próbie 1011 Polaków powyżej 15 roku życia na początku marca 2016 r. Według badania 54% osób zadeklarowało segregowanie odpadów komunalnych. Według badania przeprowadzonego na zlecenie Ministerstwa Ochrony Środowiska, metodą wywiadu indywidualnego, wspomaganego komputerowo (CAPI) na losowej ogólnopolskiej, reprezentatywnej próbie mieszkańców Polski w wieku 15 i więcej lat, liczącej łącznie 1004 osoby – w 2011 r. odpady komunalne segregowało około 45% Polaków. Widać zatem pewien wzrost, ale jest on niewielki i raczej nie wynika ze zmian legislacyjnych. Co więcej, należy pamiętać, że wyniki te są wyłącznie indykatywne, na podstawie deklaracji badanych losowo osób. Przykład pewnych gmin i miast pokazuje, że w rzeczywistości odpady nie zawsze są segregowane, co może wynikać nie tylko z uciążliwości segregacji, ale również z braku umiejętności i znajomości zasad poprawnej segregacji. Przykładem może tu być gmina Kępno, w której ponad 70% osób nie segregowało odpadów w 2016 r., mimo wcześniej złożonej deklaracji. Proceder ten został zdiagnozowany na podstawie kontroli odbywających się mieście.

Wrocław jest przykładem miasta, które w przejrzysty sposób prezentuje dane dotyczące kosztów odbioru odpadów komunalnych. Na stronie internetowej miasta dostępny jest kalkulator pozwalający obliczyć koszt odbioru odpadów. Czynniki wpływającymi na koszt odbioru są:

⁶⁴ Tamże.

1. Metr kwadratowy powierzchni lokalu mieszkalnego:
 - 0,85 zł, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
 - 1,27 zł jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.
2. Liczba osób zamieszkująca daną nieruchomość:
 - 19,00 zł, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
 - 28,50 zł, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

W przypadku nieruchomości zabudowanej budynkiem, w którym znajduje się do 4 (czterech) lokali mieszkalnych, stawka, wynosi:

1. Metr kwadratowy powierzchni lokalu mieszkalnego:
 - 0,95 zł, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
 - 1,42 zł. jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.
2. Liczba osób zamieszkująca daną nieruchomość:
 - 22,00 zł, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
 - 33,00 zł, jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Warto zwrócić uwagę, że różnica pomiędzy zbiorem opadów komunalnych segregowanych i niesegregowanych jest niewielka. W przypadku lokali mieszkalnych wynosi 0,42 gr za metr kwadratowy nieruchomości i 9,50 zł za osobę zamieszkującą nieruchomość, a w przypadku budynków mieszkalnych 0,47 gr za metr kwadratowy i 11 zł za osobę zamieszkującą nieruchomość. Przy braku odpowiedniej kampanii promującej postawy ekologiczne i pozwalając na zdobycie wiedzy na temat poprawnej segregacji są one niewystarczającym motywatorem proekologicznych postaw społecznych. Zatem zmiany w Ustawie są konieczne, lecz kierunek zmian powinna cechować duża obniżka cen dla osób wkładających wysiłek w segregowanie odpadów, a ze strony gmin i miast wsparcie o charakterze edukacyjno-promocyjnym.

Podsumowanie

Zarządzanie odpadami jest istotnym elementem współczesnej polityki środowiskowej każdego państwa. Polska, jako członek Unii Europejskiej, jest zobowiązana nie tylko do wprowadzania własnych przepisów dotyczących zarządzania odpadami, ale także do przestrzegania i implementowania regulacji wspólnotowych, które mają za zadanie zapewnić równomierny rozwój gospodarki naturalnej. Biorąc pod uwagę jednak zmiany, jakie następują w sferze polityki śmieciowej, nie należy zapominać o ważnym aspekcie ich użyteczności, ponieważ wykonanie coraz to nowych przepisów będzie głównie spoczywać na organach samorządowych oraz obywatelach i przedsiębiorcach, którzy stanowią jedno z najważniejszych ogniw w rozwoju gospodarczym kraju.

Przeprowadzając analizę prawno-ekonomiczną Autorki potwierdziły obie z postawionych hipotez. Po pierwsze, zmiany w prawie w gospodarowaniu odpadami nie zawsze przynoszą zamierzone (pozytywne) skutki. W tym konkretnym przypadku zmiany w przepisach prawa nie zawierały wystarczających zachęt skłaniających interesariuszy do podjęcia

się zmian w przyzwyczajeniach społecznych oraz dodatkowych kosztów. Zmiany również nie nakładały znaczących kar. Po drugie, w wyniku zmian w przepisach interesariusze – samorządy, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy – zostali w znaczący sposób obciążeni kosztami wprowadzenia zmian w gospodarce zarządzania odpadami, bez wyraźnych płynących dla nich korzyści. Choć można powiedzieć, iż w przypadku niektórych miast, np. Wrocławia, doszło do pozytywnych zmian, nie zmienia to faktu, że było też wielu przegranych tego procesu.

Wielość zmian, nowe obowiązki, nieprecyzyjność w przepisach prawa może bowiem powodować problemy w prawidłowym wykonaniu nowych wymagań, a co z tym się wiąże – może negatywnie wpłynąć na nasze środowisko. Dodatkowo, kompleksowość regulacji może wywoływać zachowania polegające na omijaniu nowych obowiązków nałożonych przez prawo. Dlatego istotnym wydaje się, aby państwo racjonalnie podchodziło do kwestii zarządzania gospodarką odpadami i tak regulowało te kwestie, aby w prosty sposób mogły zostać implementowane i wykonane przez podmioty do tego zobowiązane.

Literatura

Gabrys A., Sudomir D., „Raport Ernst & Young *Kluczowe wyzwania w gospodarce odpadami komunalnymi w krajach UE-11*”.

Teodorowicz H., 2013, *Gospodarka odpadami w przedsiębiorstwie – praktyczny poradnik*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa.

Akty prawne

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);

Dyrektywa Rady 78/176/EWG z dnia 20 lutego 1978 r. w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu ditlenku tytanu.

Dyrektywa Rady 86/278/EWG z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie.

Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.

Dyrektywa Rady 96/59/WE z dnia 16 września 1996 r. w sprawie unieszkodliwiania polichlorowanych bifenyli i polichlorowanych trifenyli (PCB/PCT).

Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Dyrektywa 2000/76/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 4 grudnia 2000 r. w sprawie spalania odpadów.

Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniającej dyrektywę 2004/35/WE.

Dyrektywa 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej nie-które dyrektywy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowane zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola)
Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/19/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (WEEE).

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw.

Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.

Strony internetowe

[http://eur-lex.europa.eu/;](http://eur-lex.europa.eu/)

[https://www.mos.gov.pl/;](https://www.mos.gov.pl/)

[http://prawo.money.pl/;](http://prawo.money.pl/)

[http://deccoria.pl/.](http://deccoria.pl/)

Recent changes in waste management – legal and economic analysis

ABSTRACT

Authors of the article discuss the latest changes in the law in the field of management and segregation of municipal waste. They analyze the topic from the perspective of possible legal and economic effects. The article aims to present the Polish legal regulations and economic conditions of waste management. The article also describes the challenges that local governments and entrepreneurs face with the effective waste economy. To achieve the research goal, the authors conducted a literature review in the field of the Polish and international environmental law as well as utilized the economic inference. The study revealed that the introduction of changes – especially of the complex and ambiguous ones – can lead to a decline of environmental protection and pose many challenges to entities not having adequate resources to meet the imposed requirements. The article is divided into five parts. The first two introduce a reader to the current waste management legal status and the responsibilities for entrepreneurs. The next part deals with the subject of upcoming changes in the law, that will affect the waste segregation. The authors explain what the changes will consist of and when they will take effect. The remaining two parts of the paper focus on economic analysis of the latest change in the law. They also present the city of Wrocław as an example of a city managing costs of the waste segregation transparently.

Key words: waste management, municipal recycling, law, economics, entrepreneurs

Anna Żurawiecka – magister Prawa, Administracji oraz Politologii, spec. marketing polityczny i media. Od 5 lat zawodowo związana z obszarem eksportu i importu. Aktualnie International Trade Compliance Manager w międzynarodowej spółce. Autorka licznych publikacji z tematyki prawa przewozowego, prawa celnego, trade compliance oraz wymiany międzynarodowej. Redaktor naczelna branżowego portalu www.prawoilogistyka.pl.

Anna Żurawiecka – Master of Laws, Administration and Political Science, specializing in political marketing and media. For 5 years professionally associated with export and import. Currently serving as International Trade Compliance Manager in an international company. Author of numerous publications on transport law, customs law, trade compliance and international trade. Editor-in-chief at professional website www.prawoilogistyka.pl.

Agata Kocia – dr, M.B.A., pracownik naukowy Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warszawskiego, specjalizuje się ekonomicznie sektora publicznego, rachunkowości instytucji publicznych i prywatnych oraz analizie przedsiębiorstw. Posiada szerokie doświadczenie dydaktyczne i szkoleniowe, członek PSEAP.

Agata Kocia – PhD, M.B.A., assistant professor at the Faculty of Economic Sciences of the University at Warsaw, specializes in public sector economics, accounting of public institutions and private entities and enterprise analysis. Has extensive didactic and training experiences, member of PSEAP.